

Csigó László reprodukciója (Az eredeti felvétel a Petőfi Irodalmi Múzeum tulajdonában)

A címíró Nagy Lajos

Kilencven éve született Nagy Lajos Kossuth-díjas író, Budapest egyik legkitűnőbb ismerője. Nagy Lajos a húszas években jó időn keresztül naponta megjelent az Otthon Írók és Hírlapírók Körében — ott ismertem meg — s az ebéd utáni fekete mellett sok-sok érdekes történetet mondott el, ami vele történt s amit sehol sem írt meg. Egy ilyen ebéd utáni fekete mellett — amelyről soha sem lehetett tudni, hogy Nagy Lajosnál valóban megelőzte-e ebéd — beszélt el nekünk, a következőket:

— Talán három éve lehet, sétálok egy reggel az Arany János utcában, zsebemben huncut vas sincs. „Arany János címiroda címirót alkalmaz”, olvasom egy kapucédulán. Beállítok. Ingujjas, duplatokás férfi a lakás ablaktalan személyzeti szobájába vezet. Koppant asztallapon temérdek üres üzleti boríték. Kifényesedett, elnyűtt ruhában két jogász-külsejű ifjú, gyér világításnál, jegyzékbe pillantgatva villámgyorsasággal a borítékokat címezi. A duplatokás leül és vizsgáztat: Helyesírást tud-e fiatalember? Írása jól olvasható-e s szép-e? S ami nemcsak nekem, elsősorban magának fontos: tud-e hibátlanul sebesen írni, jobban mondva címet másolni? A borítékcímek megírásáért ezrenként kerek egy koronát kap. Alku nincs. A munkát ellenőrzöm. Próbára felfogadom, s ha holnap estig hibátlanul befejezi az ezret, vacsorára tejeskávét is kap.

— Sovány honorárium, éhbérnek is kevés, — folytatta Nagy Lajos — de a korona kellett, vállaltam a munkát. Az elém tett jegyzékekben grófok, bárók, bankárok, magasrangú katonatisztek, földbirtokosok, gyártulajdonosok, nagykereskedők nevei, teljes rangjelzéssel, pontos címmel. Írás közben furdallt a kíváncsiság: mi lesz majd a borítékok tartalma? Nevemet, lakcímemet becsempésztem a listába és suttyomban megcímeztem magamnak egy borítékot. Néhány nap múlva hozza a postás. Alázatos hangú körlevél van benne. Egy hírneves fővárosi hangszerkereskedés legújabb Bösendorfer zongoráinak bő választékát ajánlja. Meglepetésemre, rövidesen — már nem az én írással címezett — újabb boríték érkezik. A közeledő karácsonyi ünnepek alkalmából egy belvárosi képszalon díszes körlevélben felhívja nagybecsű figyelmemet klasszikus és modern, kül- és belföldi művészi alkotások gazdag választékára. Nemsokára újabb nyomtatvány: bőseges, nemes keleti szőnyegraktárának megtekintésére bátorkodik meghívni egy ismert pesti török szőnyegkereskedő cég. Így, miközben ebéd- és vacsoragondokkal küszködtem, nevem, lakcímem a legelőkelőbb, legvagyonosabb felső tízezer listáján szerepelt s a legdrágább holmik bő választékára hívták fel szíves figyelmemet, éveken át, amíg csak meg nem szűnt az Arany János címiroda.

Nagy Lajossal a felszabadulás után egy házban laktam, a Paulay Ede utca 57. szám alatt. E ház pincéje volt a Pincenapló színhelye. Albérleti szobájában beszélgetés közben nem egyszer szóba hoztam: miért nem írja meg címírói élményét? Legyintett. Amikor egy látogatásom alkalmával a Házmán utcai villalaktásban is megemlítettem, már nem is legyintett. Beteg volt. Nemsokára temették.